

Đánh giá kết quả thực hiện Đề án Tăng cường xử lý vi phạm về quản lý, sử dụng đất đai

○ NGỌC YẾN

Thông qua việc thực hiện Đề án “Tăng cường xử lý vi phạm về quản lý, sử dụng đất đai giai đoạn đến năm 2020” đã phát hiện, xử lý dứt điểm các vi phạm trong quản lý, sử dụng đất đai; chấn chỉnh, tăng cường quản lý nhà nước về pháp luật đất đai; góp phần nâng cao hiệu lực pháp luật đất đai, ngăn chặn, hạn chế tình trạng vi phạm đất đai. Đồng thời, tuyên truyền, giáo dục nâng cao ý thức trách nhiệm chấp hành pháp luật đất đai trong các cơ quan nhà nước và các tổ chức, cá nhân; rà soát, đánh giá hệ thống pháp luật đất đai và tình hình chấp hành pháp luật đất đai, đề xuất hoàn thiện chính sách, pháp luật và các biện pháp tổ chức thực hiện nhằm nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về đất đai.

Một số kết quả đạt được

Đề án “Tăng cường xử lý vi phạm về quản lý, sử dụng đất đai giai đoạn đến năm 2020” (Đề án) đã được Bộ TN&MT nghiêm túc triển khai thực hiện đầy đủ các nội dung Đề án theo kế hoạch; đồng thời, ban hành nhiều văn bản hướng dẫn, tập huấn cho các địa phương; tổ chức kiểm tra việc thực hiện tại nhiều địa phương để đôn đốc, chỉ đạo, hướng dẫn kịp thời trong quá trình thực hiện. UBND nhiều tỉnh, thành phố đã tích cực chỉ đạo triển khai, bố trí kinh phí thực hiện các nội dung của Đề án, tăng cường thêm biên chế và huy động lực lượng lớn cán bộ các ngành Thanh tra, TN&MT cho thực hiện nhiệm vụ thanh tra theo Đề án; phối hợp chặt chẽ giữa các cấp tỉnh, huyện để cùng triển khai thực hiện các nội dung thanh tra theo kế hoạch hướng dẫn của Bộ TN&MT.

Kết quả thanh tra việc thực hiện các nội dung quản lý đất đai (QLĐĐ) ở các cấp huyện, xã và việc thực hiện thủ tục hành chính

về đất đai ở các cấp trong 2 năm 2016-2017 cho thấy, từ khi Luật Đất đai năm 2013 (LĐĐ) có hiệu lực, UBND các tỉnh, thành phố đều quan tâm, tích cực chỉ đạo các ngành, các cấp triển khai thi hành Luật; kết quả thực hiện các nội dung, nhiệm vụ QLĐĐ ở các địa phương trong 3 năm qua là rất tích cực; phần lớn các quy định của pháp luật đất đai (PLĐĐ) đều đã được triển khai thực hiện theo quy định; kết quả thực hiện đã góp phần quan trọng vào sự phát triển kinh tế của địa phương; tình trạng đơn thư khiếu nại trong lĩnh vực QLĐĐ đối với các công việc mới thực hiện theo đã giảm nhiều so với trước đây.

Đường dây nóng để tiếp nhận, xử lý thông tin phản ánh về vi phạm PLĐĐ đã được lập và công bố công khai ở các cấp trên phạm vi cả nước, kết quả thực hiện đã tiếp nhận và xử lý hơn 10 nghìn trường hợp phản ánh vi phạm trong quản lý, sử dụng đất (SDĐ) đai ở các cấp, không chỉ giúp xử lý, chấn chỉnh nhiều trường hợp sai phạm, bảo đảm

quyền lợi hợp pháp của người SDĐ, mà còn khuyến khích, phát huy vai trò của người dân trong giám sát thi hành LĐĐ, góp phần quan trọng nâng cao trách nhiệm của các cơ quan, cán bộ trong thực hiện nhiệm vụ QLĐĐ.

Kết quả thanh tra, kiểm tra việc quản lý, SDĐ đai đã phát hiện nhiều vướng mắc, bất cập của hệ thống PLĐĐ hiện hành và đã đề xuất sửa đổi, bổ sung nhiều nội dung của các nghị định, thông tư quy định chi tiết thi hành LĐĐ được đưa vào Nghị định số 01/2017/NĐ-CP, Nghị định số 91/2019/NĐ-CP và Thông tư số 33/2017/NĐ-CP; ngoài ra, còn một số nội dung khác đang được Bộ TN&MT tiếp tục nghiên cứu, đề xuất sửa đổi Luật và các nghị định, thông tư quy định chi tiết thi hành Luật trong thời gian tới.

Tồn tại, hạn chế trong thực hiện Đề án

Việc báo cáo kết quả thực hiện Đề án ở một số tỉnh còn chậm hoặc chưa thực hiện gửi về Bộ TN&MT; một số tỉnh chưa hoàn thành thanh tra theo kế

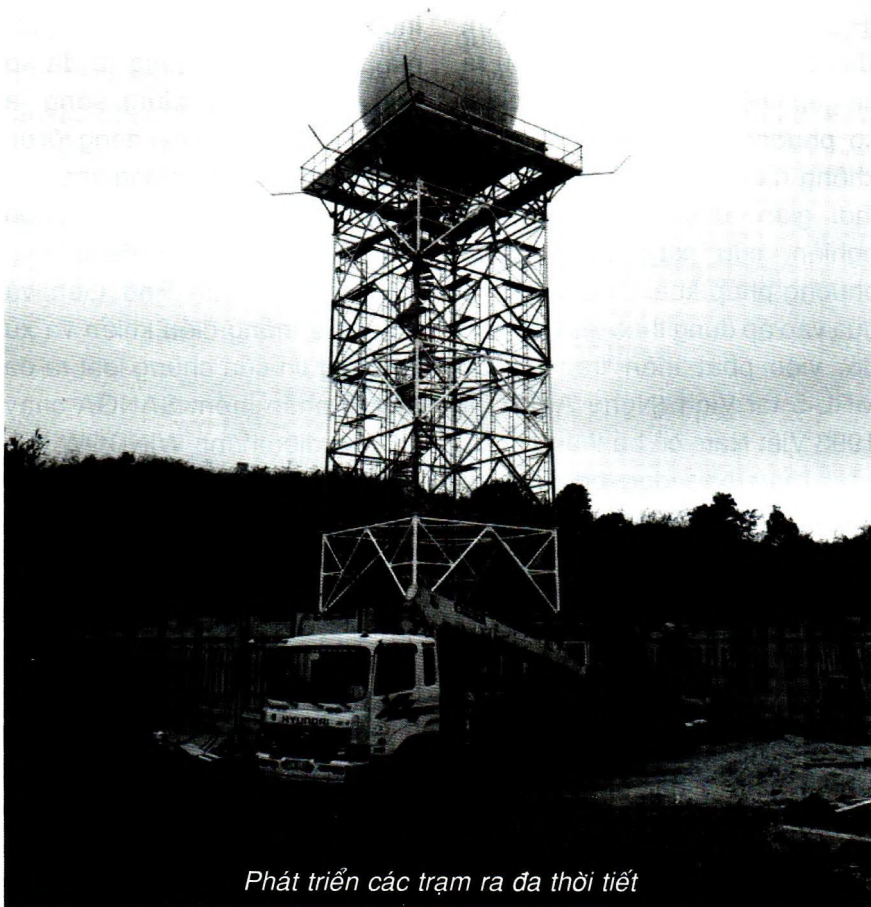
Mặc dù, đây là hệ thống ra đa chưa có gió đốp le, tuy nhiên đã có rất nhiều chức năng, ứng dụng có thể khai thác, sử dụng phục vụ công tác trong thời gian dài sau này. Thời kỳ này, hệ thống ra đa TRS-2730 hoạt động khá hiệu quả, đã có những nghiên cứu về ước lượng mưa theo công thức Marshall - Palmer cho các loại mưa do mây tầng và mây tích cho khu vực Việt Nam. Với sự trợ giúp của hệ thống ra đa này, các hiện tượng thời tiết nguy hiểm đã được dự báo, cảnh báo chính xác và hiệu quả hơn đặc biệt các cơn bão mạnh ảnh hưởng đến Bắc Bộ và Bắc Trung Bộ. Một trong số đó phải kể đến là các cơn bão mạnh như: Bão

WuKong (bão số 4) năm 2000, bão mạnh cấp 12 đổ bộ vào Hà Tĩnh; bão Koni (bão số 3) năm 2003 đổ bộ vào các tỉnh ven biển Đồng bằng Bắc Bộ hay bão Washin (bão số 2) năm 2005 đổ bộ vào khu vực Đông Bắc Bộ. Ngoài ra, nhiều công trình nghiên cứu khoa học, đề tài, dự án về lĩnh vực ra đa thời tiết cũng được phát triển từ giai đoạn này.

Trước nhu cầu ngày càng cao trong công tác dự báo thời tiết, dự báo và cảnh báo thiên tai, từ năm 1998 đến 2004, Nhà nước đã đầu tư lắp đặt 3 trạm ra đa hiện đại, đó là các ra đa đốp le DWSR 2500C tại Tam Kỳ, Nha Trang và Nhà Bè. Tiếp theo, năm 2009, tại Đông Hà được lắp đặt

thêm trạm ra đa đốp le DWSR 2501C, nâng tổng số trạm ra đa trên toàn mạng lưới lên 7 trạm và có thể phủ sóng hầu khắp các vùng trên cả nước, đặc biệt là các khu vực ven biển, chịu nhiều tác động của các cơn bão, ATNĐ. Với các ưu điểm vượt trội như: Bán kính quan trắc rộng, có thể quan trắc và lấy số liệu các bán kính 60 km, 120 km, 240 km và 480 km; quan trắc ở 2 chế độ xung khác nhau giúp tăng thêm độ chính xác cho việc lấy số liệu và tính toán xử lý cho ra sản phẩm, yếu tố quan trắc khác nhau. Từ hiệu quả của ra đa đã có sản phẩm gió (gió hướng tâm), phục vụ rất hữu hiệu cho việc theo dõi, xác định vị trí tâm, cường độ bão cũng như các ổ mây dông mạnh kèm tố lốc, mưa đá.

Hệ thống ra đa đốp le được khai thác ứng dụng là một bước cải tiến đáng kể trong công tác quan trắc, cảnh báo, dự báo mưa dông cũng như các cơn bão, áp thấp nhiệt đới ảnh hưởng đến nước ta. Với hệ thống ra đa này, nhiều cơn bão mạnh ảnh hưởng đến miền Trung, miền Nam đã được theo dõi và cảnh báo kịp thời, hiệu quả, giảm thiểu thiệt hại cho người dân và xã hội. Điển hình phải kể đến đó là bão Xangsane (bão số 6) năm 2006, bão mạnh cấp 13 đổ bộ vào Đà Nẵng, cơn bão này đã được ra đa Tam kỳ quan trắc trọn vẹn từ khi bão vào bán kính quan trắc của ra đa đến khi đổ bộ; bão Durian (bão số 9) năm 2006, mạnh cấp 11, một cơn bão mạnh hiếm hoi đổ bộ vào Nam Bộ. Với sự trợ giúp của ra đa Nha Trang và ra đa Nhà Bè, công tác dự báo, cảnh báo cơn bão này hiệu quả, chính xác hơn nhiều và đã giảm thiểu đáng kể về người và tài sản do bão gây ra.



Phát triển các trạm ra đa thời tiết

Sau thời gian dài hoạt động, các trạm ra đa có dấu hiệu xuống cấp và thường xuyên hỏng hóc, không ổn định, can nhiễu lớn, đặc biệt là các ra đa TRS-2730 và các trạm hoạt động lâu năm như ra đa Nha Trang, Tam Kỳ, Nhà Bè. Được sự quan tâm của Chính phủ và thông qua các Dự án của nước ngoài, từ năm 2017 đến nay, một loạt các trạm ra đa được thay thế, nâng cấp và lắp đặt mới. Dự án “*Tăng cường năng lực đối phó với thiên tai do biến đổi khí hậu gây ra*” của Nhật Bản, hai trạm ra đa TRS-2730 tại Phù Liễn và Vinh đã được thay thế bằng hệ thống ra đa Doppler băng sóng S của hãng JRC Nhật Bản (JMA-272). Với bán kính quan trắc gió Doppler là 200 km và phản hồi vô tuyến là 450 km, hệ thống ra đa này có đường kính ăng ten lớn, dẫn đến có khả năng quan trắc ở tầm xa tốt hơn các ra đa băng sóng C đang sử dụng ở nước ta, đây chính là ưu điểm tốt để quan trắc các cơn bão đi từ biển vào đất liền nước ta.

Bên cạnh đó, từ nguồn vốn tín dụng ưu đãi của Chính phủ Phần Lan, một loạt các trạm ra đa được nâng cấp và lắp đặt mới từ Dự án “*Nâng cấp khả năng đo mưa, dự báo bão và giông sét của Trung tâm KTTV quốc gia*”. Các trạm ra đa cũ như Đông Hà, Tam Kỳ, Nhà Bè được nâng cấp sang hệ thống WRM200, ra đa Doppler magnetron phân cực đơn băng sóng C của hãng Vaisala - Phần Lan. Các trạm ra đa ở những vị trí bị che khuất do địa hình và quá trình đô thị hóa như Nha Trang, Việt Trì đã được di chuyển đến vị trí mới và trang bị hệ thống ra đa mới. Trong đó, ra đa Nha Trang được lắp đặt mới tại đảo Hòn Tre

- Nha Trang; trạm ra đa mới thay thế ra đa Việt Trì được lắp đặt tại Núi Trờ, huyện Phù Ninh, tỉnh Phú Thọ. Bên cạnh đó, 3 trạm ra đa WRM200 của hãng Vaisala - Phần Lan, với hệ thống ra đa phân cực kép băng sóng C được lắp đặt mới tại các vị trí như đèo Pha Đin (Sơn La); núi Vũng Chùa, TP. Quy Nhơn (Bình Định) và tại TP. Pkeiku (Gia Lai). Như vậy, tính đến thời điểm này, mạng lưới ra đa toàn quốc đã có tổng số 10 trạm với 2 ra đa đốp le băng sóng S của hãng JRC Nhật Bản, 8 ra đa đốp le băng sóng C phân cực đơn và đôi của hãng Vaisala Phần Lan.

Hệ thống ra đa phân cực kép là một nguồn số liệu bổ sung tích cực và hiệu quả cho công tác dự báo, cảnh báo hiện tượng thời tiết nguy hiểm, đặc biệt là mưa dông và những hiện tượng thời tiết kèm theo. Ngay sau khi được lắp đặt và đưa vào sử dụng, các hệ thống ra đa thời tiết hiện đại, tiên tiến của nước ta đã phát huy được tác dụng của mình. Với sự đóng góp không nhỏ của mạng lưới ra đa thời tiết, hệ thống dự báo, cảnh báo đã dự báo, phục vụ kịp thời hiệu quả khi có thiên tai, thời tiết nguy hiểm xảy ra, đặc biệt là khi có bão, ATNĐ, mưa đá, tố lốc,... Điển hình, phải kể đến là những cơn bão mạnh liên tiếp đổ bộ vào các tỉnh miền Trung mùa mưa bão năm 2017, 2018 và 2019. Đặc biệt năm 2020, mạng lưới ra đa thời tiết đã phục vụ hiệu quả hàng loạt đợt mưa đá diện rộng liên tục xảy ra ở Bắc Bộ cũng như các vùng miền trên cả nước trong những tháng giao mùa. Trong mùa mưa, lũ kỷ lục của năm 2020, mạng lưới ra đa đã phục vụ tốt việc dự báo cảnh báo trong 14 cơn bão (trong đó có cơn bão

được đánh giá là mạnh nhất trong 20 năm vừa qua đó là bão số 9 - bão Molave đổ bộ vào các tỉnh Quảng Nam - Quảng Ngãi); 1 ATNĐ và nhiều đợt mưa lớn với 41 ngày mưa lớn liên tục xảy ra tại miền Trung, trong đó có những ngày ở Quảng Nam, lượng mưa hơn 500 mm. Có những nơi lượng mưa đo được trong cả đợt lên đến 2000 - 4000 mm, gây ra những trận lũ, ngập lụt vượt mức lịch sử; sạt lở đất xảy ra nghiêm trọng ở nhiều tỉnh thành.

Hiện nay, ngành KTTV đang triển khai phương án lắp đặt 2 hệ thống ra đa thời tiết di động sử dụng băng sóng X cho khu vực Tây Bắc và miền Tây Thanh Hóa. Trong năm 2021, mạng lưới ra đa thời tiết sẽ tăng lên 12 trạm về cơ bản đã phủ sóng toàn bộ lãnh thổ trên đất liền Việt Nam (trừ một số khu vực do ra đa bị che khuất hoặc mật độ trạm chưa đủ dày). Số liệu ra đa thời tiết đã đóng góp tích cực trong việc nâng cao độ chính xác và chi tiết hóa trong các bản tin cảnh báo thời tiết trên đất liền cũng như vùng biển ven bờ, đặc biệt là các hiện tượng thời tiết cực đoan (dông, lốc, sét, mưa lớn, bão, áp thấp nhiệt đới,...). Tuy nhiên, do điều kiện địa hình nước ta phức tạp, để mạng lưới trạm ra đa thời tiết bao phủ hết toàn bộ vùng lãnh thổ trên đất liền, vùng biển ven bờ và một số vùng biển ngoài khơi phục vụ dự báo, cảnh báo thời tiết trong các năm tiếp theo, mạng lưới ra đa thời tiết cần tiếp tục được đầu tư phát triển thêm 7 trạm với công nghệ hiện đại tạo thành mạng lưới trạm ra đa thời tiết hoàn chỉnh phục vụ đắc lực công tác cảnh báo, dự báo KTTV đáp ứng yêu cầu phát triển KT-XH, đảm bảo QP-AN và an sinh xã hội. ■